

16 JUN 2017

सकाळ

जमसंपर्क कक्ष

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

आजरा घनसाळ उत्पादन वाढीसाठी प्रकल्प

शिवाजी विद्यापीठाचा सहभाग : अडीच एकर क्षेत्रावर होणार संशोधन

रणजित कालेकर : सकाळ वृत्तसेवा

आजरा, ता. १५ : आजरा घनसाळ या रुचकर व सुप्रसिद्ध सुवासिक तांदळाचे उत्पादन वाढावे व त्याचा सुवास टिकून राहावा, यासाठी भाभा अनुसंधान केंद्र मुंबई (केंद्र शासन) व शिवाजी विद्यापीठाच्या वनस्पतीशास्त्र विभागाने संशोधनासाठी प्रकल्प हाती घेतला आहे. आजरा तालुक्यात तीन वर्षे हा प्रकल्प राबविला जाणार असून त्याचे यंदाचे दुसरे वर्षे आहे. 'कोल्हापूर जिल्ह्यातील सुवासिक भाताचे जतन आणि आजरा घनसाळ वाणाचे सुधारीकरण' असे या प्रकल्पाचे नाव आहे.

गेल्यावर्षी दाभिलमध्ये १६ गुंटे

शेतकऱ्यांना आवाहन

या संशोधनासाठी घनसाळ पिकणाऱ्या १६ गावांत अडीच एकर जमिनीची गरज आहे. ज्यांना कोणाला संशोधनामध्ये सहभाग घ्यावयाचा आहे, सहकार्य करावयाचे आहे, त्यांनी जमीन उपलब्ध करून देण्यासाठी आजरा शेतकरी मंडळाशी संपर्क साधावा.

क्षेत्रात भाताची शास्त्रीय पद्धतीने लागवड केली होती. यंदा अडीच एकर क्षेत्रावर लागवड होणार असून याबाबतचे अपेक्षित निष्कर्ष (परिणाम) हाती येतील. असे वनस्पतीशास्त्र विभागाचे सहायक प्राध्यापक एन. बी. गायकवाड यांनी सांगितले.

प्रा. गायकवाड म्हणाले, 'घनसाळ या पिकाचा कालावधी अन्य भात पिकांच्या काढणी कालावधीच्या तुलनेत जास्त आहे. हा कालावधी साडेपाच महिन्यांपर्यंत असतो. त्याचबरोबर या पिकाची उंची ६ फुटांपर्यंत असल्याने मोठा पाऊस व वादळात हे पीक कोसळते.

त्याचबरोबर या पिकाचा एकरी उतारादेखील कमी मिळतो. त्यामुळे अन्य तांदळाच्या तुलनेत उत्तम दर्जाचे सुवासिक भात असून देखील शेतकरी या पिकाची लागवड करण्याकडे पाठ फिरवतात. त्यामुळे १० वर्षांपूर्वी चांगले वाण अस्तंगत पावण्याची भीती व्यक्त होत होती. पण शासनाने शेतकऱ्यांना

अनुदान दिल्याने त्याचबरोबर बाजारात तांदळाला चांगला दर मिळत असल्याने या काही वर्षांत शेतकरी या पिकाकडे वळू लागले आहेत.

रासायनिक खते व अन्य बाबींच्यामुळे घनसाळ तांदळाला पुरेसा वास येत नाही व अन्य कारणांच्यामुळे ग्राहक तांदूळ खरेदी

करताना दिसत नाहीत. यावर उपाय म्हणून या भाताबाबत संशोधन होणे आवश्यक आहे. त्यादृष्टीने विद्यापीठ व अनुसंधान केंद्राने प्रकल्प हाती घेतला आहे. या भाताची उंची कमी करून अधिक उत्पादन मिळवणे. भाताचा सुवास टिकवण्यासाठी प्रयत्न करणे व भाताचा उत्पादन कालावधी कमी करणे या गोष्टींचा अंतर्भाव करण्यात आला आहे. त्या दृष्टीने संशोधन सुरु आहे. पहील्या वर्षी प्राथमिक टप्प्यात दाभिल येथे १६ गुंटे क्षेत्रावर प्रयोग झाले. यंदा व्यापक पातळीवर हा प्रयोग होणार आहे. यंदा काही प्रमाणात निष्कर्ष हाती येण्याची शक्यता आहे. हा प्रकल्प २०१९ पर्यंत आहे.